

Reflexions en el Dia del Llibre

Descloure per primera vegada els fulls d'un llibre es un acte gratament emotiu per qui sent el goig de la lectura. Un llibre no llegit és una font de sorpreses. Un arca que pot encloure un preuat tresor, encara que, de vegades, en lloc d'això en rebem una sorpresa decepcionant.

El penentatge, però, negatiu sol ésser petit, per quant l'obra a encetar va precedida generalment de la lliure elecció, i aquesta la fem sempre seguint els informes favorables de la crítica o per recomanació amical fidedigna.

S'ha comparat el llibre amb multitud de figures simbòliques. Per uns el llibre és l'amic íntim, íntimíssim, callat i fidel refugi consolador en els moments desgraciats. També conseller en els d'abaltiment i desconhort. No gens menys, lenitiu eficaç per als dolors físics i morals. Per altres, no es més que un simple passatemp, un dels més assequibles. No requereix desplaçament fora de la llar ni despeses impossibles. Està al nostre abast, sense moure'ns del lloc on ens trobem, puix podem portarlo damunt nostre com una peça més de la nostra indumentaria corrent. Aliat importantíssim en el estudi i recerques literaries i científiques. Company segur, permanent en totes les situacions, plaents o adverses.

Són poques les persones que desconeixen el goig de la lectura. Descartant els totalment analfabets, cada dia més escassos, tots tenim en el record l'empremta fonda d'un fragment llegit, d'una frase colpidora obrant d'incentiu en el comés d'una bona obra. A vegades, també la lectura d'un pensament aliè es com un bàlsam sobre la ferida d'un dany moral rebut.

Utilatge convenien a totes les edats; de petits ens descobrim la meravella de móns desconeguts, i ens invita a bastir amb els seus materials somnis daurats i fantàstics. Em la maduresa ens allibera del traüt mundà, dels múltiples envitricolls de la vida neguitosa dels afers; i ens encomana serenor i sentit de l'equitat entre el temporal de passions en que ens veiem obligats a navegar per a assolir els ports de les necessitats econòmiques.

En la vida dels llibres intervenen dues menes de factors humans. Els estrictament passius, els que es limiten a rebre'n els beneficis, o sigui els lectors a seques, usufructuaris de l'obra creada pels altres, i els lectors-autors, que amb el llevat extret de la lectura de creacions alienes produeixen, al seu torn, noves obres per a usdefruit dels altres.

Aquest gaudeixen doblement del llibre, ja que en són agents passius i actius a la vegada, i són sens dubte els veritables aprofitats, del gènere literari.

Segons un precepte corànic, aplicable a tots els homes, tothom hauria d'escriure un llibre, almenys, durant la seva vida. Així podríem ésser tots inclosos entre els lectors-autors. Perquè no presuposa, naturalment, que haguéssim d'escriure un llibre pretensions, d'estil acadèmic o de fons doctrinari. Un llibre pot reduir-se als límits d'unes memories, o diari íntim, simple registre de la historia personal, com així ho fan no poques persones, algunes, per cert, amb resultats sorprenents, com es el cas de la petita Anna Franck, per exemple.

La causa de que no es generalitzi més aquesta mena d'escriptura íntima, depèn segurament la creença que per a escriure, encara que només sigui un paragraf, és precís ésser un escriptor consumat o un periodista professional.

Aquesta creença podria comparar-se a la d'aquell que no gosés caminar perquè no es veu capaç de prendre part en una cursa atlètica. No tothom que escriu ha d'ésser escriptor d'ofici, de la mateixa manera que el fet de parlar — que no es fa poc — no implica la facultat d'ésser orador.

Si augmentés l'afició a l'autobiografia, a la plasmació escrita de les impressions rebudes en les persones no professionals — i es possible que això succeïxi amb l'increment de la cultura — hi hauria segurament més reflexió i una major comprensió de la vida dels demés, ja que l'exercici de la ploma obliga a afinar el pensament i a ajustar el criteri a dimensions raonables.

Lectura i escriptura, actiu i passiu, dues fases d'una mateixa acció que poden ésser comunes a una mateixa persona, i la interdependència de les quals les millora recíprocament.

XAVIER

Shakespeare y Guimerà

por PEDRO GENER

Puede parecer extraño al lector el encabezamiento del presente artículo. Sin embargo, es evidente que Shakespeare y Guimerà —gloriosos poetas— guardan similitud en sus concepciones escénicas. Conocer a Guimerà, a través de sus producciones más en boga, no es percatarse de la excelsitud de su inspiración. Shakespeare y Guimerà, fueron ante todo, dos poetas románticos. Quizá a Don Angel, no le preocupó en demasía el sentido exacto del idioma, ni la curiosidad enciclopédica. Tuvo pero, un instinto dramático que habia de evolucionar el romanticismo y colocar su nombre a la cabecera de los poetas de su época.

La juventud literaria de Guimerà, fué arraestrada también por su generación que, hizo de la literatura una manifestación patriótica.

Pero él, más que nada, era hombre de intuición e imaginación sorprendente. De todos los escritores de su tiempo. Guimerà fué el que rompió los moldes del romanticismo, para darle un relieve más vivo, más humano. Sus composiciones, eran generalmente narraciones, en vez de evocaciones líricas. Sucedian los hechos y contenian la nota aguda de un final. Fué a los 25 años, cuando Guimerà estrenó su primera tragedia: «Gala Placidia», marcando su ruta hacia la inmortalidad. Los versos de Guimerà, eran secuencias de lo que en años sucesivos sería su teatro. La imaginación de Guimerà, al igual que Shakespeare, se inclinó hacia las pasiones devoradoras de la vida, de las acciones humanas que dejaron en la historia una huella profunda. «Judit de Welp», «El Fill del Rei», «Mar i Cel», es una muestra de su romanticismo desatado por el yugo del clasicismo. En estas tragedias de inspiración genial, expresa las cosas más sublimes, sea la acción generosa o de maldad. Nunca hizo las concesiones al público. Su expresión poemática se adentró en los más graves problemas humanos y con serenidad evangélica en los episodios sagrados. Su poema «Jesús de Nazareth», nos refleja el sentido de su responsabilidad. Pero Guimerà y sus obras de tema universal, quedaron reducidas en piezas de Museo. Fué sin duda su humilde ambición y el respeto que, por parte de los encargados a traducir sus vigorosos poemas, atormentó su ánimo, hija de la magnitud de su empeño. La duda de salir airosos de su tarea con el acierto que merecía el autor, privó de ejecutarlas. No quisieron ser responsables, ni que les tacharan de haber mutilado o torcido la idea del gran dramaturgo. La empresa era monumental y podia parecer desatinada: sobre todo si tenemos en cuenta que, fueron escritas en lengua vernácula.

Los traductores de Shakespeare, el genial escritor inglés, denominado «príncipe de los poetas», han tenido también, en muchas ocasiones, de valerse de diversos glosarios y léxicos destinados especialmente a explicar las palabras contenidas en las obras Shakesperianas, ante el temor de desfigurar la versión o el significado exacto y el sentido de cada vocablo.

No es probable que, el teatro guimeraniano —en particular sus tragedias—, vuelva a asomarse a nuestros escenarios para que sean admiradas por nuestra generación actual. Con la desaparición del eminente trágico Don Enrique Borrás, —héroe de sus protagonistas— se ha cerrado para siempre este libro de oro. Pero no estaría de más que, de vez en cuando lo abriésemos, para tener constancia que en España, ha existido un autor que ha legado a la posteridad una producción teatral capaz de resistir los más severos juicios y que, su modestia le encerró en su suelo natal, privando al mundo de las artes y de las letras, conocer y admirar a un vate, con méritos suficientes para ser reconocido internacionalmente. LA PRODUCCION GUIMERIANA MERECE LA UNIVERSALIDAD.